Ч. 23 Пятниця 29 сѣчня (10 лютого) 1893. Рôкъ III.

Выходить у Львовѣ що дня (крôмѣ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ôй годинѣ по полудни.

Адміністрація: улиця Чарнецкого ч. 8.

Редакція: ул. Францішканьска ч. 10, двере 10.

Письма приймають ся лишь франкованѣ.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Передплата у Львовѣ въ Адміністраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Старостввахъ на провінціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року 1 зр. 20 к.
на чверть року — 60 к.
мѣсячно . . — 20 к.
Поодиноке число 1 к.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . — 45 к.
Поодиноке число 3 к.

Рада державна.

На вчерашнôмъ засѣданю Палаты пословъ поставивъ пос. Спинчичь внесене, щобы надъ оногдашною вôдповѣдею президента міністрôвъ на его интерпеляцію вôдкрыто дискусію. Внесене се вôдкинула Палата; за внесенемъ голосували лишь Хорваты, Молодочехи, антисеміты и нѣмецкѣ народовцѣ.

Правительство предложило угоду Австро-Угорщины зъ Кореєю въ справѣ дружбы межь обома державами, угоду торговельну и мореплавну. — По сѣмъ вела ся дальша дебата надъ буджетомъ міністерства просвѣты. — Пос. Адамекъ, обговорювавъ вôдносины школьнѣ въ Чехахъ, на Моравѣ и Шлеску и доказувавъ, що нарôдъ ческій въ тыхъ школахъ упослѣджує ся. — Пос. Зайхертъ протививъ ся школамъ утраквістичнымъ. — Пос. Ґецъ робивъ закиды проґрамѣ правительства, що въ справахъ школьныхъ не єсть отверта, бо обѣцює, що правительство буде и дальше держати ся закона для школъ народныхъ.

Міністеръ просвѣты, дръ Ґавчъ, увзглядняв въ своѣй бесѣдѣ всѣ жалѣ, якѣ пôдносили поодинокѣ бесѣдники; сказавъ, що міністерство намѣряє поволи завести въ школахъ забавы для дѣтей. Именоване учительокъ управительками школъ, назвавъ п. міністеръ не лише справедливымъ але й вôдповѣдаючимъ своѣй цѣли. На науку господарства рôльного въ школахъ народныхъ, вставлено теперь до буджету 800 зр. Наконецъ вказавъ п. міністеръ на то, що теперѣшнѣ книжки школьнѣ суть хорошѣ и дешевѣ. — Пос. Ґавкъ домагавъ ся вôддѣленя христіяньскихъ дѣтей вôдъ жидôвскихъ въ школахъ народныхъ и обовязковои науки ґімнастики для дѣвчатъ.

Пос. Барвѣньскій говоривъ о сумнôмъ станѣ народныхъ школъ въ Галичинѣ. Послѣдна конскрипція — казавъ бесѣдникъ — выказала, що 40 процентъ дѣтей, обовязаныхъ ходити до школы, позостає безъ науки. Бесѣдникъ домагавъ ся увзглядненя въ школахъ народныхъ селяньства и маломѣщаньства, жадавъ заведеня фаховыхъ школъ, именно фаховои школы килимкарства въ Залôзцяхъ або Товстôмъ, рускои семінаріѣ учительскои въ Чортковѣ и утраквізму въ учительскихъ семинаріяхъ у Львовѣ и Перемышли, наконецъ увзглядненя тыхъ кандидатôвъ на окружныхъ инспекторôвъ школьныхъ, котрѣ знають рускій языкъ.

Пос. Праде интерпелювавъ міністра справедливости въ справѣ безпроволочного скликаня рады громадскои въ Ліберци и вôдкликаня правительственного комисаря. По тôмъ перервано засѣдане а слѣдующе назначено на нинѣ.

На оногдашнôмъ засѣданю комісіѣ податковои ухвалено параґрафъ 191, после котрого вôльнѣ суть вôдъ доходового податку особы, котрыхъ загальный дохôдъ рôчный не переходить сумы 600 зр.

Консервативна кореспонденція доносить, що всѣ вѣсти, розпущенѣ деякими часописями, будьто бы въ клюбѣ консервативнôмъ наставъ пôдчасъ довѣрочнои нарады надъ проґрамою якійсь роздоръ, суть лишь тенденційною выдумкою.

Зъ рускихъ товариствъ.

Стрыйскѣ Русины давно вже носили ся зъ гадкою заснованя товариства „Народного Дому“, котре мало бы на цѣли передовсѣмъ здвигнене власного будынку зъ салею, вôдповѣдною на зборы, вѣча, забавы, театральнѣ выставы, а вôдтакъ пôдмогу розвитку рускOго житя народного у всѣхъ его политичныхъ напрямахъ.

Гадка тая осущує ся теперь, а осущене то прискорило ся щасливымъ складомъ обставинъ. Въ Стрыю истнує вôдъ многихъ лѣтъ товариство „Руска Бурса“, котре посѣдало власну реальность на передмѣстю „Ланы“ за цвинтаремъ. Реальность тую, не представляючу задля далекого положеня надто великихъ выглядôвъ на побôльшене вартости въ будучности, продала „Руска Бурса“ въ осени 1892 р. пôдъ корыстными условями, бо за 11.000 зр. Маючи въ рукахъ бôльшій капиталикъ, порѣшила „Руска Бурса“ зужиткувати его зъ кождого погляду користно и длятого закупила въ самôй найкраснôй части середмѣстя, т. є. при улици Гоша (межь старостствомъ а ґімназією) великій пляцъ, на котрôмъ уже зъ раннею весною сего року розпôчне будувати однопоберховую каменицю яко власнôсть товариства „Руска Бурса“. Однакъ купленый пляцъ єсть такъ просторый, що на будову каменицѣ Бурсы выстане менша его половина, и длятого задумали стрыйскѣ Русины вôдкупити вôдъ товариства „Руска Бурса“ злишну часть пляцу и заразъ при каменици бурсовôй выбудувати велику салю зъ бôчными убікаціями, а евентуально и другу ще каменицю, де мѣстились бы рускѣ товариства. Тая саля и тая евентуальна друга каменица становила бы власнôсть стрыйского „Народного Дому“ и длятого Русины стрыйскѣ приступили до основаня товариства „Народный Домъ“.

Гадка будовы „Народного Дому“ въ Стрыю осталась бы була довго лише гадкою, пляномъ, якъ бы не станувъ бѣ у помôчь нашъ знаменитый ветеранъ-патріотъ проф. Стеф. Дубрав-

---

Острѣ зимы и ихъ причина.

По незвычайно острыхъ морозахъ въ сѣчни стали у насъ люде приповѣдати, що въ лютôмъ настануть ще острѣйшѣ морозы, такѣ, якихъ ще нѣхто доси не запамятавъ: птахи будуть у воздусѣ замерзати та будуть спадати неживѣ на землю; вода въ керницяхъ и жерелахъ позамерзає; до мѣстъ не буде нѣякого привозу, бо люде будуть боятись ся выйти хочь бы лишь на кôлька крокôвъ зъ хаты, а въ слѣдъ за тымъ настане дорожня, голодъ и велика нужда. Отъ таку то сумну вѣсть подавали собѣ люде у Львовѣ зъ устъ до устъ черезъ кôлька днѣвъ, а ширили єѣ головно старѣ бабы, перекупки на мѣстѣ та служницѣ при керницяхъ, котрѣ стоячи при порожныхъ басенахъ доказували наглядно, що все правда, що люде говорять, бо ось вже теперь нема воды въ керницяхъ — жерела, бачите позамерзали. Ба, що бôльше, маґістраты двохъ меньшихъ мѣстъ нашихъ казали навѣть прилюдно выбубнювати, щобы люде заосмотрювали ся въ топливо и поживу, бо має настати страшна студѣнь, котру буде трудно выдержати. Розумѣє ся, що така „урядова метеорольоґія“ мусѣла выкликати ще бôльшій переполохъ межь людьми. Спытаймо жь теперь, чи наукова метеорольоґія може на кôлька недѣль, або хочь бы лишь на кôлька днѣвъ напередъ заповѣсти таку важну змѣну въ воздусѣ? Пôсля теперѣшного стану науки о змѣнахъ въ воздусѣ (метеорольоґіѣ) можна смѣло сказати, що нѣ; теперѣшнѣ метеорольоґи можуть що найбôльше заповѣсти змѣну въ воздусѣ на 24 годинъ напередъ, майже такъ само якъ той господарь на селѣ може изъ всѣлякихъ ознакъ въ природѣ спôзнати лѣтомъ чи буде дощь, чи нѣ. Може бути, що колись и метеорольоґія поступить такъ значно, що зъ великою певностію буде могла на певно заповѣсти важнѣ змѣны у воздусѣ на кôлька днѣвъ напередъ, але до того ще нинѣ далеко.

Зъ вôдкижь взяла ся та вѣсть о маючихъ настати въ лютôмъ страшныхъ морозахъ? Она розôйшла ся мабуть въ той самъ спосôбъ якъ торôкъ пôдъ осѣнь и кôлькадесять лѣтъ тому назадъ вѣсть о кôнци свѣта, коли то земля мала стрѣтити ся зъ кометою. Ученѣ заповѣдали тогды, що земля мала стрѣтити ся зъ кометою и припускали, що зъ того зможе настати на земли якась страшна катастрофа. Коли той здогадъ ученыхъ дôйшовъ ажь до широкихъ масъ непросвѣченыхъ людей, то набравъ вже тади видъ певнои вѣсти о кôнци свѣта. Такъ само — якъ то пôзнѣйше побачимо — було й теперь зъ морозами; оденъ ученый догадувавъ ся зъ певныхъ ознакъ, що пôдъ конецъ лютого настануть великѣ морозы а широкѣ масы приняли той здогадъ за певну вѣсть и занепокоили ся нею немало.

Але чи дѣйстно не було ще нѣколи острѣйшихъ зимъ, якъ сегорôчна? Показує ся, що нѣ; були острѣйшѣ и то значно острѣйшѣ, але у людей звычайно такъ буває, якъ сказано въ приповѣдци: „Що минуло, то ся забуло“. Люде звычайно хвалять собѣ давнѣ часы, якъ то и що оженивъ ся другій разъ и згадує про свою першу жѣнку та каже: „Нема то, якъ була моя небôжка!“ Отъ такъ то и зъ давными зимами. Найдавнѣйша дуже остра зима, яку люде запамятають, була въ 762 роцѣ. Константинопольскій патріархъ Никифоръ такъ про ню розказує: „Цѣле Чорне море покрыло ся було ледомъ, а земля вздовжъ побережа замерзла була на 14 стôпъ глубоко. На леду лежавъ снѣгъ верствою на девять стôпъ грубою. Цѣла та часть побережа морского, що звернена на пôвнôчь, покрыла ся була ледомъ. Коли вôдтакъ лѣдъ попукавъ, то вѣтеръ нагнавъ тôлько крыги до Босфора, що можна було перейти по нѣй черезъ море зъ Европы до Азіѣ. При сподѣ константинопольского замку розбила ся була объ муръ такъ величезна крыга, що ажь потрясла страшенно мурами мѣста и перепудила всѣхъ людей“. — Требабжь знати, що Чорне море и Босфоръ лежать вôдъ насъ значно дальше на полудне и що тамъ буває звычайно далеко теплѣйше якъ у насъ. Сеи зимы однакожь Чорне море ще не замерзло; замерзло

скій, котрый, побачивши, що хосенне то дѣло єсть однодушнымъ бажанємъ всѣхъ стрыйскихъ Русинôвъ, заявивъ готовôсть приступити до будовы зъ своимъ капиталомъ въ сумѣ 10.000 зр. и тымъ способомъ вôдъ разу давъ пляновибажаню характеръ дѣйстного живого дѣла. Що бôльше, Вп. проф. Дубравскій выступивъ першій зъ иніціятивою заснованя товариства „Народный Дôмъ“ въ Стрыю, пôддаючи єѣ найперше тѣснѣйшому кружкови мѣсцевыхъ Русинôвъ, а той вôдтакъ розширивъ акцію на цѣлый стрыйскій округъ.

Въ недѣлю 15 н. ст. сѣчня с. р. запросивъ проф. Дубравскій мѣсцеву интеліґенцію и визнѣйшихъ мѣщанъ до комнатъ „Руского Касина“, а коли зôбралось поважне число участникôвъ, вôдкрывъ зборы промовою, въ котрôй розповѣвъ, якъ повстала гадка заснованя въ Стрыю „Народного Дому“, яка цѣль була бы єго и якими способами можна бы єго здвигнути. Пôсля гадки проф. Дубравского члены товариства „Народного Дому“ въ Стрыю були бы властителями того дому, а вôдъ удѣлôвъ своихъ дôставали бы дівіденду зъ чиншу. Члены того товариства, основателѣ удѣловій зъ вкладкою 50 зр., бутуть мати при загальныхъ зборахъ голосъ рѣшаючій (теперь єсть вже 5 членôвъ-основателѣвъ зъ 17 удѣлами), а члены спомагаючі, зъ найменшою вкладкою 1 зр. мали бы на зборахъ голосъ дорадчій.

Бесѣду проф. Дубравского приймили всѣ зôбраній зъ великимъ одушевленємъ и окрыли єѣ грôмкими оплесками.

Вôдтакъ забравъ слово дръ Олесницкій и пояснивъ цѣлый дотеперѣшный хôдъ дѣла та й плянъ дальшого єго веденя и внѣсъ, щобы зборы ухвалили въ засадѣ потребу заснованя товариства „Народный Дôмъ въ Стрыю“, котрого дѣяльность мае розтягатись на цѣлу теріторію будучого стрыйского суду окружного, т. є. обôймати повѣты судовій: стрыйскій, скôльскій, болехôвскій, долиньскій, рожнѣтôвскій, журавеньскій, жидачѣвскій, миколаѣвскій и мединицкій. — Зôбраній приймили то внесене однодушно и выбрали комітетъ конститууючій, котрый мае занятись введенємъ товариства въ житє.

Въ складъ комітету того увôйшли пп.: Андрѣй Берникъ господарь зъ Лисятичъ; Теодоръ Бородайкевичь, ц. к. емер. капітанъ и ревідентъ касы мѣскои; проф. ґімн. Иванъ Вахнянинъ; о. Илярій Валявскій, парохъ зъ Тейсарова; судья Левъ Глушкевичъ; Тома Гутникевичь, властитель реальности въ Стрыю; о. Василь Давидякъ, парохъ Тухлѣ; выслуж. проф. Стефанъ Дубравскій; о. Василь Залозецкій, парохъ зъ Гôрного; Тома Красиньскій, властитель реальности въ Стрыю; Николай Маслянка, властитель реальности въ Стрыю; Иванъ Мѣрчукъ, директоръ касы задатковои въ Стрыю; адв. дръ Евгеній Олесницкій; дръ Мих. Подлускій, лѣкарь въ Болеховѣ; Григорій Скобликъ, господарь въ Дашавѣ; Романъ Тишовницкій, властитель Довголуки и о. Юліянъ Федусевичь ґімн. катихитъ въ Стрыю.

Выбраный комітетъ мае вôдбути перше свое засѣданє дня 10 н. ст. лютого о годинѣ 6 вечеромъ въ комнатахъ Руского Касина въ Стрыю.

И такъ розпочала стрыйска Русь дѣло нове, хосенне, котре зможе для розвитку руского житя въ мѣстѣ и охрестности стати у великôй помочи и пригодѣ. Дай Боже лише вытреваłости робôтникамъ, а патріотичному иніціяторови Вп. проф. Дубравскому нехай щаслива судьба позволить скоро побачити славне свое дѣло довершенымъ и довгій ще довгій лѣта тѣшитись красными и обильными плодами свого патріотичного посѣву.

Переглядъ политичный.

Зачувати, що правительство згодило ся на отворене границѣ румуньскои для худобы и въ наслѣдокъ того розпôчнуть ся незадовго переговоры торговельній зъ Румуніею.

Pol. Corr. доносить, що о гостинѣ италійскои ескадры въ австрійскôмъ портѣ въ Поля не знають въ кругахъ маринарскихъ нѣчого. Гостина та мала бы бути ревізитою австрійскои ескадры, котра гостила торôкъ въ Ґеновѣ.

Пôсля Köln. Ztg. мають сего року вôдбути ся въ Россіи великій маневры въ присутности царя на прускôй границі. Царь перебуде пôдчасъ тыхъ маневрôвъ кôлька днѣвъ въ Спалѣ и Варшавѣ.

Король Миланъ приѣздивъ сими днями умысно зъ Парижа до Франкфурта, щобы тамъ въ редакціи Frankfurt. Ztg. пошукувати автора донесень о єго вôдносинахъ зъ балетницею Субра. Редакція дала жадане поясненє, а бѣлградскій єѣ кореспондентъ заявивъ, що скаже жерело, зъ котрого вôнъ взявъ ту вѣсть. Миланъ вернувъ вôдтакъ назадъ до Парижа.

Новинки.

Львôвъ дня 9 лютого.

— Громадѣ Дроговыже въ повѣтѣ бобрецкôмъ удѣливъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на будову школы.

— На засѣданю головного выдѣлу тов. „Просвѣта“ дня 1 лютого полагоджено межь иншими отсй справы: Порѣшено взяти участь въ устроєню вечерка въ память Тараса Шевченка. До комітету вечеркового выделеґовано пп. дра К. Левицкого и о. сов. Ал. Тороньского. Принято до вѣдомости, що за мѣсяць сѣчень выдрукована вже книжочка о. И. Охримовича „Дещо про землю“ и розослана членамъ. За мѣсяць лютый порѣшено друкувати книжочку Загôрнои п. наг. „Сократъ“. Рѣшено вôднестись до вп. дра Юрія Конколняка въ Станіславовѣ въ справѣ популярнои „Ґіґієны“ для выдавництва товариства. Рѣшено вôднести ся до вп. о. Василя Лукича зо Станіславова зъ просьбою, щобы взявъ редакцію літературнои части Календаря также на рôкъ 1893. Принято помôчника до канцеляріѣ товариства.

— Звычайній загальній зборы товариства „Руска читальня въ Комарнѣ“ вôдбудуть ся дня 14 лютого. На сй зборы запрошує всѣхъ вп. членôвъ — *выдѣлъ читальнѣ.*

— Клясифікація ученикôвъ рускои ґімназіѣ у Львовѣ за перший пôврôкъ 1892/3 выпала якъ слѣдує: Въ клясѣ приготовляючôй клясифіковано 50 ученикôвъ зъ тыхъ одержало першу клясу въ вôдзначенємъ 4, першу клясу 32, другу 11, третю 3, — Въ трехъ вôддѣлахъ I-ои клясы клясифіковано 119 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вôдзначенємъ 4, першу клясу 75, другу 20, третю 20. — Въ двохъ вôддѣлахъ II ои клясы 75 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вôдзначенємъ 3, першу 52, другу 15, третю 5. — Въ двохъ вôддѣлахъ III-ои клясы :5 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вôдзначенємъ 1, першу 36, другу 12, третю 6. — Въ IV-ôй клясѣ 40 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вôдзначенємъ 2, першу 17, другу 17, третю 4. — Въ двохъ вôддѣлахъ V-ои клясы 61 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вôдзначенємъ 1, першу 45, другу 12, третю 3. — Въ VI ôй клясѣ 47 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вôдзначенємъ 6, першу 22, другу 17, третю 2. — Въ VII ôй клясѣ 38 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вôдзначенємъ 1, першу клясу 20, другу 15, третю 2. — Въ VIII ôй клясѣ 35 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало першу клясу зъ вôдзначенємъ 4, першу 25, другу 6. — Взагалѣ клясифіковано 520 ученикôвъ; зъ тыхъ одержало другу и третю клясу 170 с. є. 32 прц. Шѣстьомъ ученикамъ позволено за-для довшои слабости зложити испытъ доповняючій.

— Введенє новои валюты наступить обовязково, якъ пише вѣденьска Presse, ажъ зъ днемъ 1 липня 1894 р. Первѣстный намѣръ ввести коронну валюту вже зъ днемъ 1 сѣчня 1894 р. не може бути переведеный. Переговоры зъ австроугорскимъ банкомъ начнуть ся въ маю с. р.

— Коли буде бранка! До 15. полку будуть вôдбирати въ Збаражи вôдъ 2 до 11 марця, въ Теребовли вôдъ 24 марця до 4 цвѣтня, въ Тернополи вôдъ 1 до 11 марця, въ Микулинцяхъ вôдъ 13 до 17 марця. — До 24. полку въ Коломыи будуть брати вôдъ 2 до 18 марця, въ Косовѣ вôдъ 20 марця до 1 цвѣтня, въ Снятинѣ вôдъ 2 до 11 марця. — До 30. полку: въ Со-

---

лишь трохи дальше на пôвнôчь вôдъ него положене Азовске море. Якъ далеко память людска сягае, то замерзало Чорне море по нинѣшній часы всего лишь сѣмнацять разôвъ, и то покрывало ся не всюды однаково грубою верствою леду. Въ рокахъ 859 и 1234 не замерзало оно зовсѣмъ, хочь въ тôмъ самôмъ часѣ покрылось було Адрійске море въ многихъ сторонахъ ледомъ.

Дуже остра зима була такожь въ 1126 р.; тогды була така студѣнь, що дѣйстно птахи замерзали у воздусѣ и спадали неживі на землю. По тôй зимѣ настала була вôдтакъ страшенна дорожня и богато людей та звѣрятъ выгинуло зъ голоду.

Въ старыхъ лѣтописяхъ розказує ся, що давными часами були такъ острій зимы, що ажь цѣле Балтійске море замерзало и вкрывало ся такъ грубымъ ледомъ, що можна було по нѣмъ не лишь безпечно ходити, але навѣть и ѣздити; люде ходили тогды зъ одного краю до другого за море. Такъ н. пр. ходили люде въ рокахъ 1305, 1320 и 1323 зъ мѣстъ на нѣмецкôмъ побережу до Даніѣ. По дорозѣ ночували на леду на мори, де умысно до того були выставлени колибы. Такъ само було такожь въ рокахъ 1399, 1423, 1458, 1512, 1513, 1546, 1590 и 1599; тогды можна було ѣхати безпечно кôньми и возомъ зъ Ґданьска и Ростока ледомъ ажь до Любеки. Въ послѣднôмъ изъ тыхъ рокôвъ взявъ бувъ морозъ вôдъ разу такъ сильно, що до трохъ днѣвъ ставувъ на рѣцѣ Айдерѣ такъ грубый лѣдъ, що оденъ торговельникъ повѣвъ по нѣмъ 48 коней разомъ на другу сторону рѣки.

Про дуже остру зиму въ 1363 р., розказує славный швайцарскій лѣтописецъ Чуді. Вôнъ каже такъ: „Сего року 1363 настала страшно люта зима, котра почала ся вôдъ св. Николая и держала остро черезъ 15 недѣль безъ перервы, а то такъ, що цѣле Ціріхске озеро добре замерзло та цѣле покрыло ся такъ грубымъ ледомъ, що хто хотѣвъ, то мôгъ ѣхати по нѣмъ чи верхомъ, чи саньми вôдъ Штефіна въ долину ажь по Майленъ. Такъ було ще у велику пятницю и великодну суботу. Дня 23 марта рушивъ весь лѣдъ и щезъ такъ, що въ озерѣ не було видко анѣ дрôбки леду. Той зимы була така студѣнь, що дикій качки залѣтали ажь до Ціріха, або де небудь до сѣлъ та стали зъ голоду такъ ласкавій, що ходили разомъ зъ домашними качками по улицяхъ та обôйстяхъ. И рѣка Ренъ була замерзла въ многихъ мѣсцяхъ такъ, що можна було переѣздити по леду саньми зъ наборомъ. Дерево стало надъ Реномъ дуже дороге, бо черезъ лѣдъ не можна було єго сплавляти анѣ сплавами, анѣ везти кораблями. Той зимы вымерзло такожь богато винограду такъ, що треба було єго зовсѣмъ выкорчувати. Слѣдуючого мѣсяця була знову студѣнь и то така, що въ многихъ сторонахъ находжено лѣдъ. Та й цѣле лѣто не було вже тепле, навѣть и въ серпни бувъ холодъ“. Той самъ лѣтописецъ згадує ще на иншôмъ мѣсци въ своѣй лѣтописи, що й въ 1407 р. замерзло було Ціріхске озеро и вымерзъ виноградъ. Подôбно остра зима була въ Швайцаріи такожь зъ року 1788 на 1789; студѣнь доходила тогды до 32 степенѣвъ Реоміра (40 степенѣвъ Цельзія), а коло Шафгавзенъ замерзъ бувъ навѣть водоспадъ Рену.

Незвычайно довго держали морозы въ 1514 роцѣ; якъ взявъ першій морозъ заразъ по Михайлѣ, такъ не попустивъ ажь на латиньскои Матки Божои дня 2 лютого. Въ многихъ сторонахъ позамерзали були тогды млынôвки такъ, що млыны перестали молоти и треба було ажь молоти зерно на жорнахъ або розтирати на муку въ ступахъ. Въ 1600 роцѣ держали морозы девятнацять недѣль безъ перервы, а лѣдъ на спокôйныхъ водахъ намерзъ такъ дуже, що бувъ мѣсцями на два лôктѣ завгрубшки. Дуже студена зима була такожь въ 1658 роцѣ, коли то Шведы вели вôйну зъ Данцями. Студѣнь станула була Шведамъ въ пригодѣ, бо они перебрали ся були тогды ледомъ зъ канонами и всѣма багажами черезъ проливъ Малый Белтъ на островъ Фіненъ, а зъ вôдси черезъ островы Ляляндію и Фальстеръ на Зеляндію. Цѣкава була также зима въ 1709 роцѣ; того року лежавъ снѣгъ майже круглыхъ 6 мѣсяцѣвъ,

кали вôдъ 1 до 11 марця, въ Жовквѣ вôдъ 13 до 23 марця, у Львовѣ мѣстѣ вôдъ 1 до 15 марця, у Львовѣ повѣтѣ вôдъ 16 до 30 марця. — До 55. полку: въ Бучачи вôдъ 2 до 15 марця, въ Пôдгайцяхъ вôдъ 17 до 30 марця, въ Бережанахъ вôдъ 4 до 21 марця, въ Рогатинѣ вôдъ 2 до 11 марця, въ Бôбрцѣ вôдъ 13 до 21 марця, въ Перемышлянахъ вôдъ 23 марця до 1 цвѣтня, въ Борщевѣ вôдъ 4 до 21 цвѣтня. — До 58. полку: въ Городенцѣ вôдъ 1 до 11 марця, въ Товмачи вôдъ 13 до 24 марця, въ Станіславовѣ вôдъ 1 до 11 марц, въ Богородчанахъ вôдъ 13 до 18 марця, въ Надвôрнѣ вôдъ 20 до 29 марця. — До 80 полку: въ Золочевѣ вôдъ 1 до 21 марця, въ Камѣнцѣ струмиловôй вôдъ 1 до 13 марця и вôдъ 1 до 5 цвѣтня, въ Бродахъ вôдъ 15 марця до 5 цвѣтня. — До 95. полку: въ Чортковѣ вôдъ 3 до 11 марця, въ Тлустôмъ вôдъ 13 до 16 марця. въ Залѣщикахъ вôдъ 18 до 23 марця, въ Гусятинѣ вôдъ 1 до 11 марця, въ Борщевѣ вôдъ 13 до 20 марця, въ Мельници вôдъ 22 до 28 марця. Тѝ двѣ бранки оголосила комменда XI корпусу у Львовѣ.

— **Холера.** На Подôлю російскôмъ, якъ выказують урядовѝ справозданя, занедужало на холеру за чотири мѣсяцѣ (до 10 сѣчня) 6438 особъ, зъ нихъ выздоровѣло 3895, умерло 2320 (около 37 прц.), лишилось недужихъ 223. Въ самôмъ Каменци выступила пошесть дня 3 падолиста, выгасла дня 10 грудня; въ тôмъ часѣ було недужихъ 304, зъ котрыхъ 190 выздровѣло, а 114 умерло. Однако се була лише хвилева перерва, бо вôдъ 21 н. ст. грудня появила ся она знову и за 19 днѣвъ забрала кôлькадесять жертвъ. — Петербургскѝ дневники доносять, що департаментъ лѣкарскій рѣшивъ на весну зорґанізувати летючѝ вôддѣлы санітарнѝ, зложенѝ: зъ лѣкаря, двохъ десінфекторôвъ, двохъ фельчерôвъ и сестеръ милосердя, котрѝ въ потребѣ будуть высыланѝ до рôзныхъ мѣсцевостей. — Якъ страшно лютила ся холера въ Персіи, на Кавказѣ и въ россійской Азіи центральнôй, доказують слѣдуючѝ данѝ: въ Персіи померло вôдъ появы холеры до конця падолиста м. р. 57.031 особъ. На Кавказѣ выносило число занедужань на холеру по конець осени 134.668, зъ чого було 68.229 отже больше якъ 50 прц. случаѣвъ смерти. Въ закаспійскôмъ краю обчислюють жертвы холеры на 20.000 особъ. Въ дѣйстности доходить число померших вôдъ холеры на Кавказѣ и въ закаспійскôй области до 100.000. Въ прочôй Россіи число померших выносить близько два разы тôлько.

— **Зъ любови.** У Вѣдни закôнчивъ ся теперь въ судѣ оденъ драматъ любовный. Вôнъ бувъ фармацевтомъ, звавъ ся Еміль Пелічекъ, она була урядничкою вôдъ зелѣзницѣ и звалась Вільгельміна Гайдъ фонъ Гайдеґъ. Обоє жили разомъ. Минувшого року ставъ Пелічекъ пôдозрѣвати любку, що зраджує єго. Дня 15 падолиста м. р. сваривъ ся зъ нею и въ пересердю заживъ морфіны. Тогды Вільгельміна кинулась єму на шию и просила, абы ще й єѣ отруѣвъ. Такъ довго плакала, налягала, ажь поки вôнъ не давъ и ѣи морфіны. Самому вôдъ морфіны нѣчо не сталось, хиба трохи занедужавъ; онажь смертельно захорувала. Змѣркувавъ то Пелічекъ надъ раномъ, страшно злякавъ ся, вставъ чимскорше и побѣгъ до аптики по антидотъ, абы отруя милôй не шкодила. Вертає, а она вже небожка. Тогды вôнъ пôшовъ знову до аптики, хотѣвъ купити стрихніны, абы отроѣтись, але єму въ тôмъ перешкодили, зловили єго и ось теперь засудивъ єго судъ на рôкъ тяжкои вязницѣ за отроєнє Вільгельміны.

— **Вôдъ п. Маврикія Люстіка** повномочника въ маєтностяхъ дра Колішера, въ повѣтѣ дрогобицкôмъ одержали мы зъ Меденичь письмо, въ котрôмъ п. Люстікъ поясняє всесторонно подану нами въ ч. 5 нашои часописи зъ дня 8 (20 сѣчня) дописъ про матеріяльне положенє тамошныхъ пропінаторôвъ и посесорôвъ. П. Люстікъ каже насамперодъ, що анѣ въ Кривици, анѣ въ цѣлôмъ тамошнôмъ окрузѣ судовôмъ нема нѣякого Самуила Файлера, котрого мы навели яко автора надôсланои намъ дописи. Дальше каже п. Люстікъ: Неправдою єсть, яко бы пôдписаный, пленіпотентъ и завѣдатель дôбръ Меденичь, звавъ взагалѣ, що Ушеръ и Йона Бірнбавмъ достали запомогу въ квотѣ 400 зр. вôдъ барона Гірша; тымъ больше неправдою єсть, яко бы пôдписаный пôднявъ кводу въ имени Бірнбавма на рѣчь меденицкого двора. Неправдою єсть такожь, яко бы пôдписаный пôднявъ въ заступствѣ Маркуса Герцика 200 зр. въ почты. Наконець незгôдне зъ правдою єсть, яко бы меденицкій дворъ поступавъ зô сторонами безъ рôжницѣ вѣроисповѣдань безвглядно. — *М. Люстікъ.*

† Посмертнѝ вѣсти.

Кн. Левъ Сапѣга померъ вчера рано въ Бѣльчу по довгôй и тяжкôй недузѣ. Покôйникъ бувъ другимъ сыномъ кн. Адама Сапѣги и родивъ ся 1856 р. въ Парижи, выховувавъ ся въ Красичинѣ, а скôнчивши школы у Львовѣ осѣвъ на селѣ и взявъ ся до рôльнои господарки. Въ 1883 р. подруживъ ся вôнъ зъ своєю своячкою княг. Тересою Санґушкôвною, донькою кн. Павла а сестрѣнницею кн. Евстахія Санґушка, маршалка краєвого, и обоє жили дальше на селѣ, де полюбивши сѣльскій народъ щиро вôдносили ся до него и не мало доброго робили для него. Кн. Левъ бравъ такожь участь въ житю публичнôмъ, послѣдной каденціѣ бувъ выбраный посломъ до Сойму краєвого и зъ цѣлою ревностію сповнявъ свои обовязки. Покôйникъ интересувавъ ся дуже справами рускими, бувъ щирымъ прихильникомъ Русинôвъ и ихъ національного руху, говоривъ часто по руски а навѣть учивъ по руски и своихъ дѣточокъ. Въ сѣчни занедужавъ вôнъ тяжко, але перебувши якось щасливо недугу поѣхавъ вôнъ до Бѣльча, де дôставъ тифусу и мучивъ ся майже три мѣсяцѣ, доки ажь смерть не перемогла єго сильнои натуры. Покôйникъ полишивъ четверо сирôтокъ, три доньки и одного сына. Вѣчна єму память и пером земля!

Всячина.

— **Цѣкаве для перкатыхъ дѣвчатъ.** Чого то вже недоказує статистика! Якійсь фільософъ въ Філядельфіи обчисливъ на пôдставѣ дуже старанно збираныхъ датъ статистичныхъ, що перконосѝ молодѝ дѣвчата скорше вôддають ся якъ всѣ иншѝ. Чи то правда, чи нѣ, годѣ напевно сказати, бо ледво чи знайде ся на свѣтѣ ще другій такій „фільософъ", якъ той філядельфскій, котрый бы слѣдивъ за тымъ, зъ якими носами вôддає ся больше дѣвчатъ и мôгъ сказати, що то дѣйстно такъ або нѣ. На всякій случай нехай то буде на потѣху перконосымъ, котрымъ може якось не конче удає ся знайти собѣ пары.

— **Декорація неґуса.** Ледви чи коли вôдбуває ся въ Европѣ яка декорація хочь бы й найвысшимъ ордеромъ зъ такъ великою парадою, якъ вôдбувала ся дня 20 грудня минувшого року декорація абесиньского короля або неґуса. Французскій подорожникъ Шефне привѣзъ бувъ неґусови велику ленту ордера леґіѣ почетнои и мавъ єѣ въ имени французского правительства доручити королеви. На то торжество зôбрали ся до абесиньскои столицѣ Ентоко всѣ достойники зъ цѣлои державы, абула (патріархъ) зô всѣмъ духовеньствомъ (Абесиньцѣ суть христіянами и творять въ христіяньскôй церквѣ окреме вѣроисповѣданє т. зв. коптійске), а наконець и всѣ Европейцѣ, проживаючѝ въ мѣстѣ. Коли Шефне завѣсивъ неґусови ленту на шию, роздало ся двацять и оденъ выстрѣлôвъ зъ пушокъ. По тôмъ торжествѣ вôдбувъ ся у короля пôдъ єго наметомъ (палата королевска, Аддісъ-Абаба, не давно тому погорѣла) пиръ, на котрôмъ французскій посолъ занявъ почетне мѣсце. Ще того самого дня оголосивъ неґусъ загальну амнестію.

— **Вôдмѣна.** Въ Коронѣ въ Россіи породила одна жѣнка неживу дитину зъ двома головами, котрѝ були добре розвиненѝ и порослѝ досить довгимъ темнымъ волосємъ. Лиця були дуже подôбнѝ до себе, межи шиями выставала маленька рука зъ довгими пальцями, подôбна до гусячои лапки. Родичѣ тои вôдмѣны здоровѝ, звычайнѝ собѣ люде и мають двоє здоровыхъ дѣтей.

Господарство, промыслъ и торговля

— **Календарь господарскій и церковный.** Станъ воздуха за минувшѝ добы числячи вôдъ 12 год. въ полудне дня 8 до 12 год. въ полудне дня 9 с. м.: середна теплота була — 1·7° Ц., найвысша — 0·4° Ц. (вчера въ полудне), найнизша — 4·2° Ц. въ ночи. Барометръ опадає (755). Вѣтеръ буде полуднево-захôдный, мѣрный, теплота пôднесе ся до — 0° Ц., небо буде переважно захмарене; снѣгъ.

Всхôдъ сонця: дня 10 с.м. о годинѣ 7 мін. 22; захôдъ о 5 год. 10 мін.

Всхôдъ сонця дня 11 с. м. о 7 годинѣ 19 мін.; захôдъ о 5 год. 11 мін.

Свята рускѝ: дня 29 (10 с.м.) Трохъ Святит.
— дня 30 (11 с. м.) Задушна.

Свята латиньскѝ: дня 10 с. м. Схолястики.
— дня 11 с. м. Десидерія.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 9 лютого. Зъ нагоды 70-ои роковины уродинъ ґр. Гогенварта вôдбувъ ся вчера пиръ, въ котрôмъ взяли участь міністры ґр. Таффе, Фалькенгайнъ и Шенборнъ.

Будапештъ 9 лютого. На интерпеляцію въ справѣ страйку робôтникôвъ въ угорскôй фабрицѣ карабінôвъ вôдповѣвъ міністеръ справъ внутрѣшныхъ, що вôнъ вмѣшавъ бы ся до сеи справы лишь тогды, наколибъ єго до того завôзвано, що однакъ доси не стало ся.

Парижъ 9 лютого. Вѣсти о дімісіи одного міністра або й цѣлого кабінету суть безосновнѝ; ихъ заперечують урядово.

Атины 9 лютого. Землетрясенє на островѣ Занте наробило страшного спустошеня; около 500 людей єсть покалѣченыхъ. Слабѝ землетрясеня все ще повтаряють ся.

За редакцію вôдповѣдає Адамъ Краковецкій.

а черезъ 24 недѣль треба було ѣздити саньми. Ще острѣйша була зима въ 1740 р.; того року були сильнѝ морозы ще черезъ цѣлый мартъ, а дерева почали ажь въ червни пускати листє. Найбôльша теплота въ тôмъ роцѣ доходила до 22 степенѣвъ.

До острыхъ зимъ треба наконець зачислити й зиму зъ 1890 на 1891 р. Морозы тои зимы почали тиснути вже пôдъ конець грудня и доходили зъ початкомъ сѣчня до 18 степенѣвъ. При тôмъ дули ще й сильнѝ вѣтры, черезъ що студѣнь ставала ще прикрѣйша. Тамъ, де хвилями була тишина, доходила студѣнь ще высше. Въ Ішли н. пр. було дня 18 сѣчня 28 степенѣвъ морозу; на горѣ Шнекоппе въ Карконошахъ було 21 степенѣвъ, а понизше тои горы (а то замѣтне) було въ тôй самôй порѣ 22 степенѣвъ. Въ другôй половинѣ сѣчня 1891 р. були въ цѣлôй середнôй и захôднôй Европѣ, особливо въ цѣлôй Австро-Угорщинѣ, Нѣмеччинѣ и Франціи великѝ бурѣ и заметелѣ снѣговѝ.

Погляньможь теперь, якъ представляє ся намъ сегорôчна зима. Передовсѣмъ впадає въ очи, що она своимъ загальнымъ характеромъ дуже подобає на зиму зъ 1891 р., лишь що она значно острѣйша. Вже при кôнци грудня выступила она остро, але зъ цѣлою силою взяла ся ажь въ половинѣ сѣчня. Въ тôй порѣ настали були не лишь сильнѝ морозы, але й великѝ бурѣ снѣговѝ майже въ цѣлôй середнôй и захôднôй Европѣ. Пôсля берлиньскихъ спостережень метеорольоґічныхъ бувъ сѣчень вôдъ 1714 р. лишь 7 разôвъ студенѣйшій вôдъ сегорôчного, а то въ рокахъ 1740, 1776, 1795, 1803, 1823, 1838 и 1848. Лишь въ 1830 р. бувъ сѣчень такъ само студеный якъ сегорôчный, а морозъ доходивъ дня 19 до 23 степенѣвъ. Днѣ 17, 18 и 19 сѣчня не були вôдъ 1848 року ще нѣколи такъ студенѝ якъ сего року. Розумѣє ся, що студѣнь въ тôмъ мѣсяци якъ и въ загалѣ кождого року не може бути всюды однакова, бо до єѣ большои або меншои силы причиняють ся такожь и мѣсцевѝ обставины, положенє и т. д. Такъ н. пр. показувавъ тепломѣръ при самôй земли въ декотрыхъ сторонахъ въ дняхъ 18 и 19 сѣчня ажь 30 степенѣвъ морозу. Въ горѣшнôй долинѣ Пустеръ въ Тироли доходила студѣнь въ дняхъ вôдъ 15 до 17 сѣчня до 24 або й 28 степенѣвъ. Замѣтне було тутъ, що въ цѣлôй долинѣ не було снѣгу а навѣть вершки гôръ стояли безъ снѣгу; на дорогахъ и стежкахъ була така ожеледь, що люде не могли зъ лѣса дровъ зносити, а потôчки и млынôвки стали були замерзати.

(Конець буде.)

Инсераты („оповѣщеня приватнѝ") якъ для „Народноя Часописи" такъ такожъ для „Ґазеты Львôвскои" принимае лишь „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона, при улици Кароля Людвика ч. 9, де такожь знаходить ся Експедиція мѣсцева тыхъ ґазетъ.

Експедиція мѣсцева

НАРОДНОИ ЧАСОПИСИ

зъ днемъ 1 (13) сѣчня 1892 перенесена до

„БЮРА ДНЕВНИКÔВЪ" ЛЮДВИКА ПЛЬОНА,

улиця Кароля Людвика, ч. 9.

„Бюро Дневникôвъ" буде приймати, выключно, вôдъ Нового року предплату мѣсцеву.

Инсераты („оповѣщеня приватнѝ") якъ для „Народнои Часописи" такъ такожъ для „Ґазеты Львôвскои" вôдъ теперь буде принимати лишь горѣ назване „Бюро Дневникôвъ" Людвика Пльона.

Зъ друкарнѣ В. Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И. Вебера.